

از گلودرد تا مشکلات قلبی

بد نیست بدانید گلودرد و آنژین گلو از جمله مهم‌ترین این بیماری‌ها در فصل مدرسه محسوب می‌شود. نکته مهم این که این گلودردهای به ظاهر ساده در صورت عدم درمان آنتی‌بیوتیکی مناسب می‌تواند به روماتیسم قلبی منجر شود و عوارض خطرناکی را به همراه داشته باشد، اما چقدر با بیماری روماتیسم قلبی آشنا هستید و از علائم، عوارض و راهکارهای درمانی آن چه می‌دانید؟

اگر از خیلی‌ها درباره فصل مورد علاقه‌شان سوال کنید، پاییز را انتخاب می‌کنند، اما این فصل دوست داشتنی می‌تواند زمینه‌ساز، از بیماری‌ها، مانند در بچه‌ها فاهم کند. **جام جم سرا:** بد نیست بدانید گلودرد و آنژین گلو از جمله مهم‌ترین این بیماری‌ها در فصل مدرسه محسوب می‌شود. نکته مهم این که این گلودردهای به ظاهر ساده در صورت عدم درمان آنتی‌بیوتیکی مناسب می‌تواند به روماتیسم قلبی منجر شود و عوارض خطرناکی را به همراه داشته باشد، اما چقدر با بیماری روماتیسم قلبی آشنا هستید و از علائم، عوارض و راهکارهای درمانی آن چه می‌دانید؟

آنژین‌های گلو به دو نوع اصلی ویروسی و باکتریال تقسیم می‌شود که نوع باکتریایی آن از اهمیت بیشتری برخوردار است، معمولاً با آنژین چرکی شناخته می‌شود و علائمی مثل گلودرد شدید و تب دارد. متأسفانه بسیاری از والدین این گلودردها را علامت یک سرماخوردگی معمولی تلقی می‌کنند که خودبه‌خود درمان می‌شود به همین دلیل هم فکر می‌کنند مراجعه به پزشک ضروری نیست و مشکل با استامینوفن و داروهای ضدسرماخوردگی حل خواهد شد. این در حالی است که گلودرد بچه‌ها در هر شرایطی باید جدی گرفته شود چون می‌تواند به روماتیسم قلبی منجر شود و سلامت قلب را نشانه بگیرد.

دکتر منوچهر قارونی، متخصص قلب و عروق و استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران در گفت‌وگو با جام‌جم اظهار کرد: روماتیسم قلبی حاصل روماتیسم مفصلی است که در اثر ورود یک میکروب به نام «استرپتوکوک» به بدن و به دنبال یک گلودرد چرکی و آنژین در سنین کودکی تا پانزده سالگی ایجاد می‌شود. در واقع با ورود این میکروب، سیستم ایمنی ضعیف شده و علائمی مثل درد و ورم مفاصل، مشکلات قلبی، بیماری کره (حرکات پرشی و غیرارادی در مفاصل بزرگ)، برآمدگی‌های زیر پوستی و قرمزی پوست جلوی شکم بروز می‌کند. البته درد ناشی از روماتیسم قلبی، پلی آرتریت است به این معنا که محل درد ثابت نیست و به صورت گردشی حس می‌شود. به عنوان مثال، مفصل زانوی راست متورم و دردناک شده و پس از بهبود این ناحیه تورم و درد در مچ دست چپ بروز می‌کند. بعد از مدت کوتاهی هم این درد در مچ پای چپ احساس می‌شود و با از بین رفتن درد این ناحیه کم‌کم پای راست درگیر خواهد شد. بسیاری از بیماران مبتلا به روماتیسم قلبی می‌پرسند که تا چه زمانی باید دارو مصرف کنند؟ در پاسخ به این افراد باید گفت مصرف داروهای قلبی مادام‌العمر است و مانند مبتلایان به فشارخون، دیابت و سکت قلبی باید تا آخر عمر دارو مصرف کنند تا با مشکلی مواجه نشوند. بنابراین با بهبود موقتی دردهای ناشی از بیماری نباید مصرف داروهای تجویز شده را خودسرانه قطع کرد.

این علامت را در دانش‌آموزان جدی بگیرید

گاهی اوقات ممکن است در بیماری روماتیسم قلبی درگیری سیستم مغز و اعصاب نیز وجود داشته باشد که با حرکات پرشی و غیرارادی و سریع اندام‌ها، ضعف عضلانی و اختلالات خلقی مشخص می‌شود. حتی یکی از نشانه‌های بسیار مهم این بیماری در کودکان سنین مدرسه تغییر دستخط آنهاست که با پیشرفت بیماری عصبانیت، بی‌قراری و اختلال در راه رفتن هم بروز می‌کند. به گفته دکتر قارونی در مواردی از روماتیسم قلبی، لایه‌های مختلف قلب درگیر شده و بسته به این‌که کدام لایه (داخلی، پرده قلب یا عضله قلب) آسیب دیده، علائم و به دنبال آن درمان‌ها متفاوت خواهد بود. اگر لایه داخلی قلب درگیر شود، تنگی و نارسایی دریچه میترال و همچنین تنگی و نارسایی آئورت ایجاد می‌شود.

معمولاً آسیب‌هایی که روی دریچه‌های قلبی ایجاد می‌شود دائم بوده و برگشت‌پذیر نیست، اما علائم و ناراحتی‌های ناشی از این بیماری‌ها را می‌توان به وسیله درمان دارویی، جراحی‌های ترمیمی یا تعویض دریچه یا استفاده از بالون و... کاهش داد. آسیب پرده قلب نیز بروز بیماری پریکاردیت را به همراه دارد. به این ترتیب غشایی که دور قلب را می‌پوشاند، دچار التهاب شده و این التهاب باعث محدودیت در کارایی عمل پمپاژ قلب خواهد شد. شایع‌ترین علامت پریکاردیت یک درد تیز و شدید خنجر مانند در مرکز یا سمت چپ قفسه سینه (نزدیک قلب) است که گاهی اوقات این درد به سمت گردن یا شانه نیز انتشار می‌یابد. همچنین این درد ممکن است به آسانی با علائم یک حمله قلبی اشتباه گرفته شود و هنگام خوابیدن یا در زمان نفس کشیدن عمیق، درد معمولاً بیشتر خواهد بود.

عرق کردن و خستگی نیز از دیگر علائم بیماری قلبی است.

به گفته دکتر قارونی در صورتی هم که عضله قلب درگیر شود، سلامت فرد به خطر می‌افتد و عوارض ناشی از آن می‌تواند به مرگ بیمار منجر شود. البته خوشبختانه در چند دهه اخیر آمار مبتلایان به تب روماتیسمی کاهش چشمگیری داشته و در موارد

نادری خطرناک شده است، زیرا در صورت رعایت بهداشت شخصی، درمان به موقع گلودردهای چرکی و پیروی از یک رژیم غذایی سالم احتمال بروز این بیماری غیرمسمی نزدیک به صفر خواهد بود. در عین حال در صورتی که گلودرد فرزندان بیش از دو هفته ادامه پیدا کرد و با درد مفصل و قرمزی شکم همراه بود باید بلافاصله به پزشک مراجعه کرده تا از عوارض قلبی احتمالی ناشی از روماتیسم قلبی پیشگیری کنید.

درمان روماتیسم قلبی

در بیماران مبتلا به روماتیسم قلبی (تب روماتیسمی حاد) دو گروه درمان وجود دارد؛ درمان آنتی‌بیوتیکی ضد استرپتوکوکی و درمان تظاهرات بالینی بیماری. در مرحله اول درمان آنتی‌بیوتیک به سرعت آغاز می‌شود، اما اهمیت پیشگیری‌های ثانویه را نباید نادیده گرفت تا از عفونت استرپتوکوکی مجدد در دستگاه تنفس فوقانی جلوگیری شود. معمولاً دوره درمان بسته به شرایط بیمار و قسمت‌های درگیر متفاوت است و این احتمال وجود دارد بیمار تا مدت‌ها تحت نظر باشد و داروهای مختلفی دریافت کند.

آنتی‌بیوتیک‌های به درد بخور

دکتر ابراهیم رزمپا، متخصص گوش، حلق و بینی و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران نیز با تأکید بر درمان بموقع گلودردهای چرکی در گفت‌وگو با جام‌جم اظهار کرد: در بیماری‌های ویروسی شرایط عمومی بیمار خوب بوده و معمولاً تب، حالت ضعف و خستگی بروز می‌کند، اما در بیماری‌هایی با عامل میکروبی و باکتریایی بویژه گلودرد چرکی، علاوه بر این که حال عمومی بیمار مطلوب نیست، حالت ضعف شدید و خستگی نیز وجود دارد.

همچنین دوره بروز بیماری‌های ویروسی معمولاً کوتاه است و خودبه‌خود هم بهبود می‌یابد. این در حالی است که در بیماری‌های عفونی میکروبی باید متناسب با نوع آن دارو استفاده شود. از طرفی در گلودردهای ویروسی نیازی به تجویز آنتی‌بیوتیک نیست، اما در گلودردهای چرکی کودک باید به صورت منظم و دوره‌ای البته تحت نظر پزشک آنتی‌بیوتیک مصرف کند، زیرا روماتیسم قلبی از عوارض گلودردهای چرکی و آنژین استرپتوکوکی است.

بزرگسالان نگران نباشند

از آنجا که روماتیسم قلبی فقط تا پانزده سالگی بروز می‌کند، بزرگسالان در معرض این بیماری قرار ندارند. بنابراین حالا که در فصل سرماخوردگی و آنفلوآنزا و بیماری‌های اینچنینی قرار داریم بهتر است بیشتر مراقب بچه‌ها باشید و اگر دچار سرماخوردگی شدند خطر روماتیسم قلبی را با وجود شایع نبودن جدی بگیرید و به جای دادن انواع و اقسام داروها و درمان‌های خانگی در اولین فرصت به پزشک مراجعه کنید.

پریسا اصولی / جام‌جم